

Czy kapłan może nosić ornat z herbem papieża Jana Pawła II na plecach? | 1

Posłuchaj

()

Czytelniczka pyta:

„Szczęść Boże (...) chciałabym zapytać o pewną sprawę. Nie potrafię znaleźć tej informacji w internecie. Czy kapłan może nosić ornat z herbem papieża Jana Pawła II na plecach?”

Nasza odpowiedź:

Naszym zdaniem, nie powinien.

1. Liturgia, szczególnie liturgia Mszy Świętej, do której ornat bywa zakładany, jest odzwierciedleniem obiektywnego Boskiego piękna oraz niebiańskiego kultu, w którym uczestniczy Kościół ziemski. Mówi o tym między innymi *Konstytucja o Liturgii Świętej – Sacrosanctum Concilium*, Soboru Watykańskiego II:

„Jest on [Kościół] bowiem ludzki i jednocześnie Boski; widzialny i wyposażony w dobra niewidzialne, żarliwy w działaniu i oddany kontemplacji, obecny w świecie, a zarazem pielgrzymujący. To jednak, co w Kościele jest ludzkie, nastawione jest na to, co Boskie, i temu podporządkowane; to, co widzialne, prowadzi do rzeczywistości niewidzialnej; życie czynne wiedzie do kontemplacji, a to, co doczesne, jest drogą do przyszłego miasta, którego szukamy.” (*Sacr. Conc.* 1)

„Ziemska liturgia daje nam przedsmak uczestnictwa w liturgii niebiańskiej sprawowanej w świętym mieście, Jeruzalem, do którego pielgrzymujemy, gdzie Chrystus zasiada po prawicy Boga jako sługa świątyni i prawdziwego przybytku. W ziemskiej liturgii ze wszystkimi zastępami niebieskich duchów śpiewamy Panu hymn chwały. Wspominamy ze czcią świętych i spodziewamy się, że Bóg dopuści nas do ich grona. Wyczekujemy Zbawiciela, naszego Pana Jezusa Chrystusa, aż się ukaże jako nasze życie, i my razem z Nim

ukazemy się w chwale.” (*Sacr. Conc.* 8)

Liturgia jest w rozumieniu katolickim, ale też i prawosławnym, włączeniem się w kult, który Chrystus Najwyższy Kapłan oddaje swojemu Ojcu w niebie, jak pięknie stwierdza to encyklika *Mediator Dei* (1947) Piusa XII:

„Liturgia święta stanowi więc kult publiczny, jaki Zbawiciel nasz, Głowa Kościoła, żywi dla Ojca Niebieskiego, i jaki społeczność wiernych oddaje Założycielowi swojemu, a przezeń Ojcu Przedwiecznemu. Krótko mówiąc, liturgia obejmuje całkowity kult publiczny Ciała Mistycznego Jezusa Chrystusa, a więc Jego Głowy i członków.” (*Mediator Dei*, 41)

2. Dlatego też kapłan działa w liturgii nie tylko jako przedstawiciel Kościoła, ale przede wszystkim *in persona Christi* (uobecniając Chrystusa we własnej osobie) czyli ofiarując Bogu jako *alter Christus* (inny Chrystus) ofiarę uwielbienia, dziękczynienia, prześlągania i czci, gdyż taka jest nadal katolicka duchowość Mszy Świętej.

(por. <http://www.ostojow.parafia.info.pl/?p=main&what=27>)

3. Stąd szaty liturgiczne odzwierciedlać winny lub do ostatniego Soboru zdecydowanie odzwierciedlały pewne obiektywne nastawienie liturgiczne podkreślające znaczenie sakramentu Eucharystii lub Mszy oraz innej mistycznej głębi Kościoła, o czym informują publikacje na temat symbolizmu i teologicznego znaczenia szat liturgicznych.

<http://www.nowyruchliturgiczny.pl/2010/02/wykadnia-symboliki-szat-liturgicznych.html>

<http://www.nowyruchliturgiczny.pl/2013/12/sw-tomasz-z-akwinu-o-szatach.html>

<http://www.nowyruchliturgiczny.pl/2008/12/ornat-sodkie-jarzmo-chrystusa.html>

4. Dlatego żaden partykularyzm pontyfikalny nie jest, naszym zdaniem, na ornatach dopuszczalny. Herb papieski lub inne herby kardynalskie lub biskupie są oznaką przede wszystkim świeckiej lub administracyjnej władzy danego hierarchy. Herby papieskie nosi papież lub jego świta podczas trwania swojego pontyfikatu, jednakże nie na szatach liturgicznych, lecz jedynie na swoim „ubraniu służbowym” lub na przedmiotach przynależnych do danego pontyfikatu.

a. Nie dysponujemy co prawda szczegółowymi informacjami źródłowymi z dziedziny historii liturgii i paramentów na omawiany temat, ale wydaje nam się, że nigdy w historii Kościoła sami papieże nie nosili ornatów ze swoim własnym herbem, gdyż mogłoby to sugerować, iż stawiają swoją własną osobę wyżej aniżeli swoje kapłaństwo i papieństwo.

b. Zdecydowanie nie było w Kościele tradycji, by księża ubierali się w jakiekolwiek szaty liturgiczne lub nieliturgiczne oznaczone herbami papieskimi.

c. O ile umieszczanie gdzieś, w wyjątkiem ornatów, barw papieża aktualnie panującego może być jeszcze usprawiedliwione lojalnością wobec Stolicy Apostolskiej, to stosowanie tego zwyczaju do papieża zmarłego sugeruje jakąś formę przedkładania papieża dawnego nad

obecnego.

- i. Jeśli przyjąć by zasadność umieszczania herbów zmarłych papieży, gdzie popadnie, przez kogo popadnie, to każdy ksiądz może, podobnie jak każdy kibic piłkarski, ubierać się, w liturgii lub poza nią, w herby dowolnych papieży: Hadriana V, Aleksandra VI, Piusa X etc.
- ii. Prowadzi to do śmieszności i partykularyzmu w Kościele, gdzie przyjęło się być w jedności z aktualnie panującym papieżem.
- iii. Nawet wówczas, gdy papież ten nie jest Polakiem i nie lubi kremówek.

5. Uprzedzając pytanie, skąd ten brak wyczucia liturgicznego i estetycznego także u księży odpowiadamy: z posoborowego przesunięcia akcentu z kultu Boga na przeżycie wspólnotowe (oazy i inne) podczas Mszy Świętej.

6. Niestety konkretne przepisy Kościoła regulujące kwestię jakie symbole na szatach liturgicznych są dopuszczalne nie są nam znane. Nie wykluczamy jednak, że być może takie przepisy istnieją. W razie dalszego zainteresowania tą tematyką sugerujemy zadanie tego samego pytania redakcji Nowego Ruchu Liturgicznego, który skupia się, co prawda, na liturgii przedsoborowej, ale liturgistów tam mnóstwo.
http://www.nowyruchliturgiczny.pl/p/redakcja_10.html

7. My możemy odpowiedzieć na pytania o charakterystykę symboli dosyć ogólnie, kierując się zasadami encykliki Mediator Dei. Odpowiedź ta

brzmi: Wszystko to, co wznosi umysł ku Bogu jest liturgiczne i dobre, a wszystko, co rozprasza i każe zadawać sobie pytania o heraldykę papieską, jest Nieliturgiczne i złe.

a. Pisząc o sensowności regulacji liturgicznych Pius XII powołuje się na Stary Testament:

„W tym celu ustanowił Bóg różne ofiary i określił rozmaite ceremonie przy składaniu poświęconych Mu darów. Również i to wszystko, co się tyczyło Arki Przymierza, świątyni i dni świątecznych, dokładnie określił. Ustanowił ponadto pokolenie kapłańskie oraz Najwyższego Kapłana, a także ustalił i opisał szaty, których słudzy ołtarza mieli używać, i inne rzeczy, które miały związek z kultem Boga. (*Mediator Dei*, 16)

Ponieważ szata arcykapłana jest opisana dosyć dokładnie (Wj 28), a Stary Testament zawierał zakaz przedstawiania ludzi i zwierząt (Wj 20,4), dlatego też Kościół kontynuował starotestamentalną regulację szat liturgicznych powołując się na Nowe i Wyższe Przymierze. Ponieważ do lat 1960-tych XX wieku katolicy w ramach swojej tradycji niejako odruchowo przejmowali szaty liturgiczne uświęcone przez wcześniejsze pokolenia, dlatego też, ze względu na tę praktykę czynnej tradycji, pisemne regulacje nie były w tej kwestii wymagane.

b. Pisząc natomiast o odniesieniu liturgii i jej paramentów do jej głównego celu Pius XII podaje:

„Otóż to święte przedsięwzięcie Kościół usiłuje możliwie najskuteczniej urzeczywistnić za pomocą przepisów świętej liturgii. Ten bowiem

Czy kapłan może nosić ornat z herbem papieża Jana Pawła II na plecach? | 7

cel mają nie tylko lekcje, homilie i inne kazania kapłanów oraz cały cykl tajemnic, które nam w ciągu roku są podawane do rozważania, ale również szaty, i święte obrzędy oraz zewnętrzna ich okazałość. Ich celem jest: „przedstawić Majestat tak wielkiej Ofiary oraz pobudzić umysły wiernych przez te widzialne znaki religii i pobożności do kontemplacji najwyższych tajemnic, kryjących się w tej Ofierze”. Wszystkie więc elementy liturgii ku temu zmierzają, by duch nasz odtworzył w sobie obraz Boskiego Zbawiciela przez tajemnicę Krzyża – według owych słów Apostoła Narodów: „Z Chrystusem przybity jestem do krzyża: żyję już nie ja, ale żyje we mnie Chrystus”. Przez to stajemy się jakby jedną hostią z Chrystusem ku pomnożeniu chwały Ojca Przedwiecznego. Ku temu więc niechaj wierni kierują i podnoszą myśli, gdy Bożą żertwę ofiarują w Eucharystycznej Ofierze.” (*Mediator Dei*, 101)

/wotiw/

Jak podobał Ci się ten wpis?

Kliknij na gwiazdkę, by go ocenić!

Ocen

Średnia ocena / 5. Policzone głosy:

Jeszcze bez oceny. Bądź pierwszy!

Jeśli podobał Ci się ten wpis ...

Obserwuj nas na mediach społecznościowych!

Czy kapłan może nosić ornat z herbem papieża Jana Pawła II na plecach? | 8